

NAŠA MOČ

GLASILO
SLOVENSKEGA
DELAVSTVA

Izhaja vsak

petek.

Uredništvo in
upravnništvo v
Kopitarjevih ulicah
št. 2.

Naročnina znaša:

celoletna . . . K 3.—

pololetna . . . „ 1.50

četrletna . . . „ 0.75

Posam. šte. „ 0.10

Štev. 46. V LJUBLJANI, dne 16. oktobra 1908. Leto III.

„S. K. S. Z.“

prične z rednimi tedenskimi predavanji prihodnji torek. Prvi predava S. K. S. Z. predsednik dr. Janez Ev. Krek o trustih in kartelih. Somišljenice in somišljeniki vabimo, naj pridno obiskujejo predavanja S. K. S. Z. Predava se v dvorani S. K. S. Z., Ljubljana, »Union«. Pričetek predavanjem ob pol 8. uri zvečer. Agitirajte za obilno udeležbo pri predavanjih S. K. S. Z.

Bojkot.

Poleg štrajka ima delavec za svoje bojno orožje tudi bojkot. Pravzaprav imata mnogo podobnega. Pri štrajku ustavi delo z namenom, da si pribori boljše razmere. Štrajk se torej tiče le delavcev enega podjetja. Bojkot pa gre dalje. Kolikor daleč seže delavska zveza, povsod se proglasi, da v bojkotirano podjetje nihče ne gre delat. Potemtakem zahteva od delavske vzajemnosti mnogo več, nego štrajk. Če je kje vsaj polovica delavcev za štrajk, druge takorekoč prisili, ne more pa vplivati na zunanje, razven če je zveza res močna.

Jasno je, da je pri naših razmerah, po socialnodemokratskih šegah bojkot nemogoče iz-

peljati. Manjka edinosti. Samo naše delavsko stališče, ki je na njem mogoče zvezati vse delavce brez razlike, more dati delavskim zvezam potrebno moč. Pa še nekaj! V naših krajih se fabriško delo šele razvija; zato je pri nas vse polno delavskih rekrutov, če smemo rabiti to ime. S kmetov prihajajo fantje, pa tudi dekleta v velika podjetja. Zanimivo je gledati, kako prično svoje trdo življenje v zagorskem, ali trboveljsko-hrastniškem rudokopu in od tam odhajajo na Gorenje Štajersko, od tam pa na Ogrsko in na Nemško. Zato je pa za delavsko združevanje neobhodno potrebno, da je delavska organizacija v tesni zvezi s kmečko, zlasti mladinsko. Po ti poti moramo zagotoviti delavskim bojem lepše uspehe, moramo pa tudi doseči, da naši rojaki, ki iščejo po velikih podjetjih kruha, ne padejo v roke neumnim socialno demokratskim zavajalčem. Socialni demokratje so pri nas zavezniki liberalnih strank. Res časih udarijo tudi po liberalcih, toda pri vseh volitvah se najdejo čedni bratci na skupni poti. Kadar se gre za delavske zahteve, takrat jim pa liberalci plačajo to njihovo tlako s tem, da jih kruto napadajo in jim mečejo polena pod noge. Pokazalo se je to pri vseh štrajkih, tudi pri zadnjem v naši domovini. Posebno lep zgled pa imamo o štrajku pivovarniških delavcev na zapadnem Češkem. Letošnje počitnice so se tam delavci, po večini socialni demokratje, vzdignili in stopili v štrajk. Pivovarnarjem na pomoč so pa priskočili liberalni študentje, ki so bili toliko nesramni, da so šli delat v pivovarne, in so tako silno obteževali delavski boj.

Pri imenovanem štrajku so delavci poizkusili tudi z drugim orožjem. Napovedali so bojkot pivu; sklenili so namreč, da ga nobene kaplje več ne popijejo. Tudi na Gorenjem Štajerskem, zlasti v Gradcu, so delavci podraženemu pivu odgovorili s takim bojkotom. Po pravici rečemo, da nas malokatera reč tako veseli, kakor ta odločnost. Gotovo ima tak bojkot velik pomen nasproti pivovarnarjem, ker jim pokaže, da se z delavsko organizacijo ni šaliti. Še bolj smo ga pa veseli, ker bodo pri njem delavci

spoznali, da vpijanjive pijače ne samo niso potrebne, marveč da so draga in škodljiva razkošnost. Dokler ne pride med vse delavce in delavke prepričanje, da je lahko in mnogo prijetnejše življenje brez alkoholnih pijač, nego z njimi, toliko časa sploh ne bo mogoče temeljito zboljšanje njihovih razmer. Kapitalizem jih ima v mnogih ozirih ravno s pijačo v svoji ujdji. Pijači udani delavec se ne briga ne za lastno izobrazbo, ne za svoj stan.

S Štajerskega smo čuli in brali, da so se celo delavci, kateri delajo pri ognju, odpovedali pivu. Velikrat imamo priliko od steklarjev ali delavcev v železarnah slišati, da se tam brez alkoholne pijače s samo vodo ne da izhajati. Bojkot, ki govorimo o njem, je štajerske delavce pripravil do tega, da so poizkusili z vodo, ki so se odpovedali pivu. Izprva, toda samo nekaj dni, je šlo res težko, a kmalu so se privadili in danes je mnogo takih, kateri so morali pri svojem vročem delu prej imeti precejšnjo mero piva na dan, odkrito priznava, da z vodo lažje delajo, nego so prej s pivom.

Tudi pri takem bojkotu je pa jasno, da sami delavci ne morajo zmagati, treba je, da jim pomagajo drugi stanovi. To pa ni mogoče, če se delavci postavijo v nasprotje z vsem drugim, pri nas zlasti s kmečkim ljudstvom. Že danes je nujna potreba, da ve ljudstvo napove odločen bojkot pijanstvu. V prvi vrsti naj v ta boj stopi slovenski delavec in delavka!

Konec stavke v Vevčah in na Sorškem polju.

Dne 18. julija so vstavili v popirnih tovarnah v Goričanih in Medvodah delo. Vzrok temu so bila gluha ušesa ravnateljstva in osrednjega vodstva tovarn na Dunaju, napram prošnjam in zahtevam delavstva po izboljšanju.

Tri tedne potem se je ustavilo delo v Vevčah. Ondotno delavstvo je pokazalo edinstvo s tovariši na Sorškem polju.

Dve smrti.

(Žalostna povestica brez konca.)

I.

»Kdaj?«

»Danes okoli poldne. Ali še nisi ničesar čul o tem? Vsa vas že ve, in ljudje se vse križem pogovarjajo o Markovi smrti.«

»Vraga, pa nisem ničesar slišal. Bogve, kaj ga je privedlo do tega. Čudno.«

»Različno ugibajo. Nekateri pravijo, da se mu je zmešalo, drugi pa trdijo, da vere ni nič imel in da mu je bilo življenje le šala.«

»Tomaž, tako ti rečem, da gorje takemu, ki rpide ob vero. Hudo je človeku, če mora svoj živ dan trpeti, a vera je, ki mu lajša muke in doslaja grenkosti življenja.«

»Tako je, Matevž. Človek, ki izgubi iz srca zadnje iskricke vere, pokopan je za ta in za oni svet. Zanj je življenje igrara, s katero se igra kot morje z valovi.«

Tako sta se razgovarjala Tomaž in Matevž v tovarni in nosila debele kosove železja v peč.

Stal sem pri strani in čul samo zadnji del njunega pogovora. To me je napotilo, da sem pristopil k njima in ju vprašal op predmetu razgovaranja.

»Tudi ti še nisi slišal o Marku, ki se je izročil savskim valovom?« me nagovori Tomaž.

»Ne, ničesar mi ni znanega o tem — kako — kdaj?« ga vprašam poln radovednosti.

»Čakaj, koj ti pojasnim.«

Tomaž je vrgel železne kosove v peč, ozrl se je okrog sebe in namignil Matevžu, naj hitro nosi. Stopila sva malo v stran in Tomaž mi je pričel pripovedovati o Markovi smrti z vidno ginjenostjo.

»Tam doli za Javornikom ob mostu dobrih cest je skočil danes opoldne Marko v Savo.«

»Ni mogoče! Pa ne tisti Marko, ki je bil lansko leto še na občnem zboru našega strokovnega društva. Iz Kamnegorice je bil doma.«

»Da, prav tisti! Kdo bi mislil, kajne, da se človek v letu dni tako zelo izpremeni. No, povedal ti bom nakratko, ker ti je povečini že

znano. Gotovo se spominjaš, da je izstopil Marko iz našega društva in se vpisal med rdečkarje. Prašal sem ga pri izstopu po vzroku in mi je odvrnil: Vaše društvo je preveč farško, jaz pa hočem prostosti. In odšel je Marko in ni več izpregovoril besede z menoj. Pri rdečkarjih se je privadil pijančevanju in pohajkovanju. Doma je imel dobro ženo s tremi otroci, on pa je pohajal okoli z ničvrednimi faloti in lazil za smrdljivimi babami. Gostilna je postala njegova želja in strast je razjedala njegovo notranjost. V poznih večerih je prihajal domov. Zaloputal je z vratmi, preklinjal dan svojega rojstva in pretepaj jokajočo ženo. In v takih žalostnih nočeh so se prebudili njegovi otroci, prebudil se je Vinko, Zdravko in mala Malka, in vsi trije so zaplakali. Marko pa se je raztogotil, kričal je nad otroci, klet ženo, tolkel s stolom ob mizo.

Gospodar mu je predvčerajšnjim odpovedal stanovanje, češ, da ne more imeti pod svojo streho človeka, ki razbija ponoči v njegovi hiši.

Včeraj je bil Marko še na delu. Zamišljen je stal poleg visokega kotla tamle v ozadiju. Opazoval sem ga in zdelo se mi je, da ga moré hude misli. Tale Matevž mi je potlej povedal,

Cigarete brez ustnika: Tedensko se jih napravi 10.200, na dan pride 2100 kosov. Zaslužijo pa 22. K 23 v na teden.

V Novem Tišinu so hoteli prisiliti delavke, da bi izdelale 2400 komadov, kakor tudi v Hainburgu, a se jim sklep ni posrečil, ker so se delavke ustavile.

Pri nas se je pri pouku zahtevalo, naj delavke hite, kar morejo. Na kakovost izdelanih cigaret se ni gledalo. Sodimo, da to ni bilo prav. Ko pridejo delavke v plačo za izdelane cigarete, se bo gotovo gledalo na kakovost dela. Skromno naše mnenje o novem načinu izdelovanja cigaret: Delavke naj izuče delati brez napake. Hitro izdelovanje pride samo ob sebi.

Prometna zveza.

Socialnodemokratska železničarska organizacija

Kakor znano, obstoji že dalj časa socialna demokratska železničarska organizacija. Prošlo leto je imela ta organizacija 388.334 K dohodkov. Ker se imenuje ta organizacija strokovna organizacija železničarjev, bo gotovo vsakdo mislil, da se pretežna večina tega denarja porabi v prid železničarjev-članov. Toda nekaj je gotovo: denar se porabi, pa ne v prid članov te organizacije, pač pa v korist drugih dobrih ljudi, ki se imenujejo židje. Takoj en dokaz: organizacija izkazuje, da je dala svojim članom v 662 slučajih pravno varstvo in zato je plačala advokatom, ki so pri socialnih demokratih sami judje, 65.412 K, torej za vsak posamezen slučaj skoraj 100 K. Tu se vidi, kako se judovsko-socialno demokratski advokati razumejo, kje je denar in kje so taki ljudje, ki jim vse takoj in tako plačajo, kakor ti računajo, naj se potem za člane kaj stori ali pa nič.

Druga jako zanimiva točka v lanskem računu socialno-demokratske železničarske organizacije so upravni stroški. Tu vidimo, da stane uprava te organizacije na leto 65.267 K. To je plača za uradnike in za Tomschika, ki ima kot državni poslanec še posebej 2 K na dan. Pa človek bi mislil, da stane toliko vse, ker se imenuje »upravni stroški«. O ne! Pisarniške potrebščine so veljale lansko leto še posebej 56.416 K. To je jako lepa vsota in se zanjo dobi gotovo več vagonov papirja, svinčnikov, peres in držal, pa tudi par vedrov tinte povrh se lahko kupi za ta denar. No, pa nam je znano, da je Tomschik nekdanji tudi neke »srajce« računal kot pisarniško potrebščino, zato se je gotovo čuditi, da pisarniške potrebščine, posebno glede črne tinte v sodcih niso še večje. No, pa še je stroškov za upravo in pisarne v provinci. Teh se je nabralo lansko leto tudi toliko, da znašajo čedno premoženje 18.486 K. Lep denar in srečen je, kdor ga ima.

Prav nazadnje v računu pa vendarle pride ena številka, na katero železničarji najbolj gledajo in ta je podpora. Socialnodemokratska železničarska organizacija pravi, da je dala lansko leto svojim članom 51.000 K podpore. Nikdo ne vé, kdo jo je dobil in nikjer ni javno izkazano. Saj vendar beremo vedno v rdečem »Eisenbahnerju« zahvale za podporo, a povsod je tudi napisano, da so jo nabrali medseboj železničarji, prijatelji tistega, ki je potreben, nikdar pa ni natisnjeno, da je dala kaj socialnodemokratska organizacija. Mi ne vemo, kdo je dobil podporo, ker nismo nikjer brali zahval, zato nam ta številka o podporah ni prav nič jasna. Morda so pa v podporo računane kake podpore v večjih ali pa velikih svotah, ki se javno ne morejo izkazati kot podpore v potrebah, ampak ki so največkrat pri socialnih demokratih podpore bogatim judom in rdečim generalom. No, naj bo kakor hoče! Gotovo je le eno, da je vsota 51.000 K pri dohodkih 388.334 K gotovo jako malenkostna in proti drugim vsotam prav sramotna.

In vendar je še mnogo železničarjev, ki ne izpregledajo vsega tega in ne vé, da meče denar skozi okno, ako je pri socialnih demokratih. »Prometna zveza« dela vse drugače in da primeroma s svojimi dohodki desetkrat in še večkrat več, kot socialnodemokratska organizacija. Zadnji čas bi bil, da bi avstrijski železničarji storili tako, kot je storila zveza prostih strokovnih organizacij v Berlinu, ko je sklenila izstop iz socialnodemokratske stranke, ker ji ta stranka v denarnem oziru samo zelo škoduje, pa prav nič ne pomaga. Vsak pameten in pošten železničar vé, kaj mu je storiti: Stopiti v »Prometno zvezo« in agitirati zanjo.

Iz krogov snažilcev. (Konec.)

Služba snažilcev voz je gotovo najnapornejša in najgrša. Snažiti notranjost voz, jih izpraševati in čediti, je zdravju skrajno nevarno. To tudi lahko opazimo na obrazu slednjega snažilca voz.

V vseh čakalnicah in v vseh vozeh so nabite prepovedi zoper pljuvanje po tleh. Pljunki so higienično nevarni. Ta določba velja pa le za potnike. Snažilec voz pa mora snažiti gnjusobo iz pljuvalnikov, kakor tudi snažiti pljunkte na tleh. Snažilci voz bi se morali s krepko in zdravo hrano braniti in varovati bolezn. Toda z 2 K 60 v do 2 K 80 v je to nemogoče.

Enako je z nadzorniki snažilcev voz (Partieführer). L. 1906 so bili nastavljeni s 300 K, ko imajo vendar lampisti, premikači in sprevozniki 400 K. — Kaka krivica tu, da zaostanejo možje s 7—10 let službe za onimi z 2—3 letno službo.

Seveda, dokler se ne zgodi kaka nerednost, nikdo ne vé za kategorijo snažilcev voz, kadar se pa kaj zgodi, tedaj se pa mnogo govori o odgovornosti te službe. Ni pa misliti, da bi kdo govoril o izboljšanju plače.

Gotovo ni pretirano, ako zahtevamo za snažilce voz: Začetna plača naj bo 3 K dnevno. Plača naj se vsaki dve leti avtomatično poviša za 20 vin. dnevno. Tudi naj se snažilcem voz omogoči priti preje v kako drugo železniško kategorijo, kjer si zagotove svoj obstanek. Za oddelne vodje snažilcev voz (Partieführer) zahtevamo: Da naj se jim pri nastavljanju ista plača, kot jo imajo nastavljenici v drugih kategorijah; isti čas za avanziranje in isto končno plačo. 12urno službo in 24urni počitek. Dopol dne in popoldne po pol ure prosto. To vse imajo že druge kategorije.

»Prometna zveza« bo skrbela, da se te zahteve tudi uresničijo in to bo tem lažje, ker so se krščansko-socialni poslanci že izrekli zanje in jih hočejo podpirati. Vsem snažilcem voz in njihovim oddelnim voditeljem po kličemo: »Pristopite korporativno »Prometni zvezi«. »Prometna zveza« hoče pomoč nižjim kategorijam, Tomschik pa pomaga samo »višjim«.

Med brati in sestrami.

Iz ljubljanske predilnice. Delavci in delavke naše tovarne čutimo, da smo dolžni zahvaliti se odboru strokovnega društva, za posredovanje pri gospodu ravnatelju, da smo imeli prosto se udeležiti pogreba padlih žrtev Rudolfa Lundra in Ivana Adamiča. Obenem se tudi gospodu ravnatelju javno zahvaljujemo, da je ukazal delo vstaviti na dan pogreba že ob pol 4. uri popoldne. — V omenjeni tovarni je 26. m. m. umrla delavka Frančiška Pogačar za boleznijo, ki je popolnoma domača v naši tovarni, za sušico. Bila je dolgo bolna in kot tovarniška delavka bila proti koncu v bednem položaju. Omenjena je bila svoj čas članica tukajšnjega strokovnega društva. Pa je gotovo mislila, da ne bo nikoli potrebovala podpore, je pa iz društva izstopila. In sedaj v bolezn bi ji bila dobro došla društvena podpora. Delavci in delavke, vaši sodelavci in sodelavke vas kličemo, pristopite vsi v društvo. Kajti pride čas in vam bo žal, da niste člani prepotrebne društva! — Omeniti moramo, da v naši tovarni se še vedno skriva terorizem za nekaterimi priganjači. Pred časom so delavci in delavke zbirali skupaj svoje trdo prislužene vinarje, da so si s tem mogli kupiti venec, skaterim spremljajo svoje umrle sotrpine k večnemu počitku. Tudi neka delavka je hotela pokazati, da spoštuje to, kar njeni sotovariši in sotovarišice. Ali to pa ni tako. Bilo je ravno v oddelku, kjer gospodari priganjač F. J. Ko to vidi, prične delavko zmerjati in suvati, pravi, da ona dela politiko s tem. (Ako od svojega zaslizka da vinar za zadnjo čast umrlim?) Končno je sedaj še dotična delavka pri omenjenem priganjaču, da ji bo snedel še ta mali košček kruha. Delavci in delavke, ali nimate organizacije, v kateri se lahko branite in vas ona brani. proti taki krivici, kakršna se vam godi. Kličemo vam združeni v strokovnem in podpor-nem društvu: pristopajte v naše vrste. Naročajte se na list »Naša Moč«. Potem bomo zavpili na glas, da nas bodo čuli: »Proč s terorizmom!«

Vevče. (Po stavki v tovarni.) Dobro so povedale delavke takrat pri pogajanjih v restavraciji, da v tovarni ne bo preje miru, dokler bo notri neki Smrdu. In res je to. Smrdu se zdaj vsem posmehuje. Tudi se govori, da je on kriv, da se je prošli teden 12 delavkam utrgala plača. Smrdu je za časa stavke rekel, da imajo delavke dosti po 20 kr. na dan, on pa da rajši 10 kr. na dan manj zasluži, samo da bi delavstvo v stavki nič ne doseglo. Morda pa bo kdo mislil, da je Smrdu to govoril zato, ker je tako velik prijatelj tovarne. O ne! Ni ravno on eden-ta pridnih v tovarni. Njegovo glavno delo v

tovarni je to, da bere v svojem kurniku »Slov. Narod« in ga razlaga nekaterim paznikom in mojstrom, ki se potem posmehujejo delavstvu in delavstvo zasramujejo. No, pa Smrdu le ima rad, da mu delavstvo kaj prinese kot nagrado. Znano nam je, da se tistemu, ki nosi Smrdu v tovarno kokoši, jajca, in ki mu je pripeljal na dom prašička, prav dobro godi. Pa delavci vsi niso tako neumni in tudi nimajo. Čuk pa je premožen in ima dovolj vsega. Čuk bi bil rad stavkal, pa Smrdu se je bal, da ne bo nič mazila in je toliko časa pritiskal na Čuka, da je moral iti delat in postati stavkokaz. Opozarjamo vodstvo, da odstrani tega človeka, ki s svojim delovanjem in počenjanjem ljudi le hujska. Ko bi nesrečni ravnatelj Pfor prav čas spoznal, kdo je pravzaprav njegov sovražnik, ne bi tako nesrečno obolet. Saj se je sam izjavil predno je obolet, da delavstvo ni njegov sovražnik, ampak tisti so njegovi sovražniki, ki so ga hujskali proti delavstvu, a sedaj so ga zapustili. Smrdu je že eden tistih, ki hujska na vseh straneh, samo da mu ljudje kaj prinesejo. Saj se je sam izrazil: Kdor maže, ta melje. To pa povemo danes vsem v obraz in tudi Smrdetu. Dokler bo Smrdu v tovarni, ne bo nikdar miru.

Vevče. Delavstvo se odločno brani, da bi delalo skupno s stavkokazi. Vsakdo, ki pride v delavno dotiko s stavkokazi, to odločno pové in potem tudi to stori. Delavstvo je sklenilo, da stavkokaze povsod pri delu, kakor tudi zunaj tovarne, družabno bojkotira in ne občuje z njimi. Ako je stavkokaz v gostilni pri mizi, ne sme noben delavec ali delavka k njegovi mizi, če pa stavkokaz pride k delavcu ali delavki, mora ta takoj zapustiti dotično mizo. Stavkokazi so: Fink Alojzij, Fink Vincencij, Smrekar Egidij, Plankar in njegov sin, Sovec Anton, Kapelj, Mlakar Franc, Cerar in vsi delovodje, mojstri in pazniki. In prav je to, da se delavstvo ne briga za ljudi, ki so izdajalci delavstva. Sebi, drugim in svojim naslednikom so hoteli požreti izboljšanje, sedaj po stavki pa, ko so s svojo izdajalsko dušo popolnoma propadli, naj bodo pa ami med seboj in vsak naj se jih ogiblje kot garjevih kozlov. Če se vam pa kdo vsiljuje in vas kaj prosi, si zapomnite, da s stavkokazi pošten delavec, poštena delavka ne govori.

Tržič. Delavcem in tovarišem v pomislek. Pod tem naslovom vpraša »Lažinaprejš«, ali se kdo briga za delavca, ali je komu mar, ako je delavec lačen in mu manjka obleke itd. Vse to izkušajo doseči socialni demokrati s svojimi dolгими in lažnjivimi jeziki. Delavec v mislih, da si izboljša svoje bedno stanje, plačuje mesečne prispevke, ko pride pa kaka nezgoda, pa ni krajcarja, ker je dobival zato »Rdeči Prapor« ali »Naprejš« — seveda draga, dasi ničvredna lista! — Ali moremo reči drugače, če računamo (po »Naprejšu«) okrog pol milijona organiziranih delavcev, izmed katerih vzemimo, da bi plačal vsak le dva vinarja na mesec, kar je še premalo računano, ali bi se ne moglo vse kaj drugega napraviti! Radi še privoščimo tudi A. Kristanu eno četrtino »ta boljšega«, ko nas pride vabit, seveda tudi s prosto — hodite prosto z delavskimi krajcarji plačano vožnjo s svojo »ubogo gmajno«. A prosim vas, pokažite, kje ste, kaj ste dosegli v izboljšanje delavskega stanja. Kaj vedo povedati o vas jeseniški delavci ob času štrajka?! Le govorite! Ali ste prišli tedaj tudi tja delit podporo delavcem — vračevati jim mesečne prispevke! Vemo pa za »velikega sovražnika delavcev« (po »Naprejšu«), ki je tedaj zbral darove za štrajkujoče, da ne omagajo v težkem boju. To je bil gosp. Popov Ivan, tovarnar čevljev. Pribijemo to, da delavci pri njem vedo, kdo dela za njih blagor, ker so njemu popolnoma znane težnje, katere je tudi sam okušal.

Organizacijo v Tržiču bi rad imel Kristan. Škoda, da se je tako pozno spomnil na to, da je organizacija že brez njega tukaj! Veliki prijatelj delavcev hoče tedaj še cepiti ne premočne delavske moči! Kdor ima kaj razuma, mora že tu videti to laži-prijateljstvo Kristanovo do delavcev. To je točka, na katero si bo razsoden delavec že vedel pomagati. Rdeči farbar si upa še kričati v »Naprejšu«: Drage žene in matere! Ne verujte, da so klerikalci naši prijatelji! Na naših shodih se ne govori o veri in o Bogu. Kako hinavstvo! Umljivo nam bo vsaj to, če v doglednem času tudi Kristan napravi korak Linhartov do ptujskega Štajerca, saj za farbanje sta si — bratca! Eden bo vabil: Dragi kmetje! Ne glejte, kdo je nemški ali slovenski trgovec! Drugi mu bo sekundiral: Drage žene in matere! Ne verujte klerikalcem! Ne verujte jim, da nam naša organizacija ne škoduje. — Vrjamo, da imajo v prvem slučaju kmetje, v dru-

gem delavci škodo, če gredo takemu farbarju na limanice, med tem, ko se Kristan z nekaj kronicami zadovoljen povrne nazaj v Ljubljano. Ob takem »kšeftu« se že tudi zine kakšna o dragi nji ali pa o vzrokih draginje. Ako pa ima Kristan ono moč, da bode pregnal draginjo, mu pa še neenako misleči nadamo vsak po par kronc.

Delavci! Premislite nekoliko, kaj bi vleklo Kristana v Tržič, on sanja o volitvah in o poslancu, za katerega se on kot nalašč počuti. Da se ne boste čudili, če vam povemo to preje! Sicer pa je vaša prosta volja, ako hočete pljuvati v lastno skledo, medtem ko vidite že dovolj močno organizacijo in si potem hočete še cepiti svoje moči.

Somišljeniki in somišljenice, razširjajte »Našo moč«.

Cene brez konkurence!

A. Lukić

Ljubljana, Pred škofljo 19,

priporoča svojo

veliko zalogo izgotovljenih oblek za dame, gospode, dečke in deklice po najnižji ceni.

Solidna postrežba!

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

priporočata

svojo največjo zalogo zgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke in

novosti v

konfekciji za dame.

Tovarna

za stole

Franceta Švigeljna

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko

izdeluje 2805 26-2

vsakovrstne stole

od preprostih do najfinejših po najnižjih cenah brez konkurence.

Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo za-
stoj in franko.

Ustanov-
ljeno leta
1862.

Milko Krapeš urar

Podružnica Resljeva cesta št. 2 v Ljubljani
prej g. Jos. Černe.

Podružnica Resljeva cesta št. 2
prej g. Jos. Černe.

Jurčičev trg šte. 3, pri železnem mostu

priporoča svojo bogato zalogo

zlatih, srebrnih, tula- in nikelnastih

ur, verižic, stenskih in nihalnih ur, uhanov in prstanov

Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro.

Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam izredno veliko svojo zalogo furnitur.

Glavno zastopstvo za Kranjsko zaloga strun za nihalne ure v vseh dolžinah in debelostih.

Slovenske plošče za gramofone, kakor tudi gramo-
fone in igre.

Delavke in delavci pozor!

Najcenejše

dežnike in solnčnike

domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti

Josip Vidmar

v Ljubljani

Pred škofljo št. 19, — Stari trg št. 4.
Prešernove ulice št. 4.

Popravila točno in ceno.

Ustanovljeno leta 1845.

JOS. REICH

Edini zavod

za kemično čiščenje obleke ter za-
storjev, barvarija in likanje usnja

na par

Poljanski nasip —

Ozke ulice št. 4.

Sprejemališče

Šelenburgove ulice šte. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

Pozor, slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufakturni trgovini:

Češnik & Milavec

(pri Češniku)

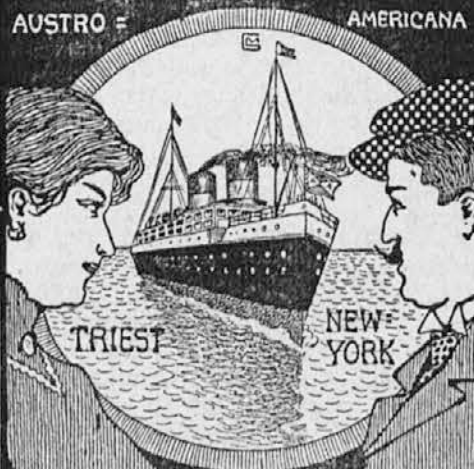
Špitalske ulice Ljubljana Lingarjeve ulice

v kateri dobite vedno v veliki izbiri **najhovejše blago**

za ženska in moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva. Cene najnižje.

AUSTRO - AMERICANA

TRIEST NEW-YORK

Polniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in zanesljivo potovali naj se obrnejo na

Simon & Smetelka

v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.

Šsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana - - - Stari trg šte. 10

Priporoča svojo trgovino s klobuki in čevlji

Velika zaloga

Solidno blago

Zmerne cene